

GEOGRAFIJA_5 TEMA

Temos pavadinimas

Ruda – tai Lietuvos miškų gyventojai

Temos santrauka ir pagrindinis tikslas

Ši tema skirta susipažinti su Lietuvos gyvūnais, paukščiais ir augalais. Atlikdami tyrinėjimui vaikai sužinos kas yra vienas spalvingiausių, didžiausių, įdomiausių paukščių, kuriuos galima pamatyti Lietuvoje. Taip pat vaikai sužinos stumbrus ir taurus, ir kitus gyvūnus, kurie yra tapę Lietuvos miestų simboliais. Ši tema taip pat padės vaikams susipažinti su saugomomis teritorijomis Lietuvoje bei saugomais paukščiais ir gyvūnais.

Raktiniai žodžiai

Ruda spalva, paukščiai, gyvūnai, herbas, saugomos teritorijos, rezervatai

Svarbūs aspektai

Kalbinis lygmuo ir kiti aspektai, į ką svarbu atkreipti dėmesį	A - pagrindinis - B - tarpinis - C - pažengęs Tyrinėjimas 1 – B Tyrinėjimas 2 – A/B * (tekstas apie taurą gali būti skaitomas anglų kalba) Tyrinėjimas 3 – A/B (tyrinėjimui atlikti vaikai turi patys surasti dalį informacijos) Tyrinėjimai tinkami/gali būti pritaikomi skirtingoms amžiaus grupėms.
Laikas pasiruošimui ir į ką svarbu atkreipti dėmesį ruošiantis temai	Apie 50 min. Siūlome tyrinėjimus atlikti eilės tvarka. Svarbūs žingsniai: <ul style="list-style-type: none">• Užsiregistravimas į edukacinę platformą;• Temos tyrinėjimų peržiūrėjimas/ informacijos pateiktose nuorodose peržiūrėjimas;• Reikiamų (ar papildomų) priemonių pasirengimas; <i>Siekiant kiekviename tyrinėjime plačiau paanalizuoti tam tikrus aspektus, pateiktą papildomą informaciją ar vaizdus galite peržiūrėti kartu su vaikais arba pasiūlykite vaikams panagrinėti ją dar prieš tyrinėjimus.</i>
Laikas, skirtas temai	Apie 50 min. su įžanga ir temos aptarimu/įsivertinimu tuo atveju, jei vaikai visus tris tyrinėjimus daro savarankiškai ir vieną po kito. Aptarimus su vaikais galite atlikti po kiekvieno tyrinėjimo, arba jiems atlikus visus keturis tyrinėjimus: <i>Preliminarus tyrinėjimų laikas (įtraukiant aptarimus po kiekvieno):</i> Tyrinėjimas 1 – iki 20 min. Tyrinėjimas 2 – iki 15 min. Tyrinėjimas 3 – iki 15 min.* (tyrinėjimui atlikti vaikai skatinami studijuoti įvairius žemėlapius ir ieškoti įvairios informacijos pateiktuose nuorodose, todėl atlikimo laikas gali skirtis)
Priemonės, kurias	<ul style="list-style-type: none">• Edukacinė platforma

galima naudoti temai	<ul style="list-style-type: none"> Kompiuteriai arba mobilieji telefonai tyrinėjimams atlikti Papildoma medžiaga/nuorodos, kurią analizuoja besimokantieji
Papildomos nuorodos, kurios padės tyrinėjimus dar labiau praplėsti/pagilinti	<p>Tyrinėjimui 1 gali būti naudojama papildoma informacija: Apie gandro tapimą Lietuvos nacionaliniu paukščiu: https://www.glis.lt/?pid=1&news_id=189</p> <p>Tyrinėjimui 2 apie stumbrą ir taurą gali būti naudojama/rodoma ši papildoma informacija: Stumbro atvaizdas (XVII a.): http://www.xn--altiniai-4wb.info/files/literatura/ld00/Stumbras_i%C5%A1_XVII_a._knygos.LD0912.jpg Paskutinis sumedžiotas tauras: https://www.delfi.lt/grynas/archive/paskutinis-tauras-sumedziotas-1627-m.d?id=42655641 Lietuvos Raudonoji knyga apie stumbrą: https://www.raudonojiknyga.lt/gyvunai/zinduoliai/40-stumbras-bison-bonasus</p> <p><i>Idomus faktas:</i> 1920 m. Vokietijoje pradėta programa, kuria buvo siekiama atkurti išnykusius taurus. Kita programa, kurios tikslas – atkurti taurą – šiuo metu vykdoma Nyderlanduose: atrenkamos naminių galvijų primitiviausios veislės, kurios savo išvaizda ir kitais fiziniais duomenimis labai panašios į taurus, ir iš jų mėginama “grįžti” prie tauro rūšies. Lenkijoje veikia „Taurų atkūrimo Lenkijos fondas“ - ši organizacija taurą atkurti mėgina pagal muziejuose saugomus jų kaulus ir išlikusią genetinę informaciją. Europoje veikia ir daugiau panašių programų. https://www.telegraph.co.uk/news/earth/wildlife/7011035/Giant-cattle-to-be-bred-back-from-extinction.html</p>

Mokymosi scenarijaus eiga:

Dalis	Veiklos aprašymas	Skiriamas laikas
Pradžia	Įženkite į temą pradėdami keliais klausimais ir bendra diskusija vaikų grupėje: <ul style="list-style-type: none"> Ką jums simbolizuoja ruda spalva? Kaip manote, kokius Lietuvoje gyvūnus simbolizuoja ruda spalva? O paukščius? Ką saugoma teritorija reiškia? Ar esate kada nors buvę saugomoje gamtos teritorijoje savo šalyje/Lietuvoje? Trumpai papasakokite. 	5 min.
Pagrindinė dalis ir aptarimas	Atliekami visi tyrinėjimai. Jei vaikai visus tris tyrinėjimus daro savarankiškai, siūlome sekti laiką. Siūlome tyrinėjimų rezultatus aptarti Jums prisijungus prie edukacinės platformos ir multimedijos pagalba rodant pažymėtus vaikų atsakymus. <i>Galutiniam aptarimui:</i> <ul style="list-style-type: none"> Kas atliekant tyrinėjimus tau buvo įdomiausia/lengviausia? o neįdomu/sunku? Kas tau po šių tyrinėjimų Lietuvoje dabar labiausiai asocijuojasi su 	45 min.

Dalis	Veiklos aprašymas	Skiriamas laikas
	<p><i>ruda spalva?</i></p> <p>- <i>Kurią Lietuvos saugomą teritoriją norėtum aplankyti? Kodėl?</i></p>	
Kaip tęsti tyrinėjimus?	<p>Po 1 tyrinėjimo su vaikais galite paieškoti informacijos ir padiskutuoti: <i>Koks yra nacionalinis paukštis valstybės, kurioje gyvename mes? Kodėl būtent šis paukštis? Ar jis skrenda į Lietuvą/gyvena Lietuvoje? Ir pan.</i></p> <p>Po 2 tyrinėjimo vaikai gali atlikti papildomą užduotį, susijusią su gyvūnų atvaizdais/simboliais herbuose. Vaikams galite skirti užduotį išsiaiškinti, ar valstybės/regiono, kuriame jie gyvena, herbuose yra taip pat pavaizduoti gyvūnai. Taip pat galite su vaikais aiškintis, kodėl būtent šie gyvūnai pavaizduoti herbuose ir ar jie taip pat svarbūs Lietuvoje.</p> <p>Po 3 tyrinėjimo vaikai gali atlikti papildomą užduotį, susijusia su Lietuvos saugomomis teritorijomis. Vaikams galite skirti užduotį pasirinkti ir daugiau pasidomėti viena Lietuvos saugoma teritorija: paruošti trumpą pristatymą (formą galite pasiūlyti arba duoti vaikams patiems pasirinkti) ir trumpai papasakoti/parodyti apie ją kitiems.</p>	Galite pasirinkti laiką